

Будьте в курсі податкового законодавства:
користуйтеся офіційними джерелами
інформації податкової служби
Дніпропетровщини!

Головне управління ДПС у
Дніпропетровській області
Державна податкова служба України

Щодо відображення в бухгалтерському обліку неприбуткової організації окремих господарських операцій

Березень 2024

dp.ikc@tax.gov.ua

Головне управління ДПС у Дніпропетровській області звертає увагу на наступне.

Згідно із Законом України «Про гуманітарну допомогу» гуманітарна допомога – це цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами із гуманних мотивів отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її у зв'язку з соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, важким фінансовим становищем, виникненням надзвичайного стану, зокрема внаслідок стихійного лиха, аварій, епідемій і епізоотій, екологічних, техногенних та інших катастроф, які створюють загрозу для життя і здоров'я населення, або тяжкою хворобою конкретних фізичних осіб, а також для підготовки до збройного захисту держави та її захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту. Гуманітарна допомога є різновидом благодійництва і має спрямовуватися відповідно до обставин, об'єктивних потреб, згоди її отримувачів та за умови дотримання вимог статті 3 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації».

Відповідно до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» благодійною пожертвою визнається безоплатна передача благодійником коштів, іншого майна, майнових прав у власність бенефіціарів для досягнення певних, наперед обумовлених цілей благодійної діяльності, згідно з цим Законом.

Звертаємо увагу, що благодійним грантом визнається цільова допомога у формі валютних цінностей, яка має бути використана бенефіціаром протягом строку, визначеного благодійником. Суми валютних цінностей благодійного гранту, цільове використання яких не відбулося протягом строку, визначеного благодійником, підлягають поверненню благодійнику як поворотна фінансова допомога.

Ураховуючи вищезазначене, повідомляємо, що бухгалтерський облік цільової допомоги у формі валютних цінностей врегульовано Порядком бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 14.12.1999 № 298 (далі – Порядок), національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (далі – НП(С)БО 15) та 21 «Вплив змін валютних курсів» (далі – НП(С)БО 21), затвердженими наказами Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290 та від 10.08.2000 № 193 відповідно.

Згідно з пунктом 1.2 Порядку одержану гуманітарну допомогу у вигляді грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей отримувач відображає за дебетом рахунків обліку грошових коштів, товарів, запасів та іншого майна в кореспонденції з рахунком 48 «Цільове фінансування і цільові надходження».

Порядок відображення в бухгалтерському обліку отриманого цільового фінансування подано в пунктах 16 – 19 НП(С)БО 15.

Зокрема, цільове фінансування не визнається доходом доти, поки не існує підтвердження того, що воно буде отримане та підприємство виконає умови щодо такого фінансування.

Отримане цільове фінансування, зокрема кошти, вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток підприємств, визнається доходом протягом тих періодів, у яких були зазначені витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування.

Цільове фінансування капітальних інвестицій визнається доходом протягом періоду корисного використання відповідних об'єктів інвестування (основних засобів, нематеріальних активів тощо) пропорційно сумі нарахованої амортизації цих об'єктів.

Згідно з НП(С)БО 21 монетарні статті – це статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті проводиться на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції в її межах або за всією статтею (відповідно до облікової політики).

Курсові різниці від перерахунку грошових коштів в іноземній валюті та інших монетарних статей про операційну діяльність відображаються у складі інших операційних доходів (витрат).

Водночас повідомляємо, що роз'яснення Міністерства фінансів України щодо бухгалтерського обліку благодійної та гуманітарної допомоги (лист від 27.04.2022 № 41020-06-5/8479) розміщено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України в підрубриці «Бухгалтерський облік / Бухгалтерський облік в підприємницькій сфері / Загальні роз'яснення» рубрики «Бухгалтерський облік та аудиторська діяльність» розділу «Діяльність».

Також слід зауважити, що листи міністерств не встановлюють норм права, мають виключно рекомендаційний та інформативний характер.